

Motion 8

Utveckla arkitekturnoder/arenor i Sverige!

Förslag till beslut:

- att aktivt bidra till utvecklingen av den skånska noden på Form/Design Center.
- att utreda möjligheten till fler arkitekturnoder/arenor i övriga Sverige
- att utveckla samverkansformerna mellan lokalföreningarna

Motivering

Det finns ett ökat intresse för arkitektur i Sverige, vilket är mycket positivt och ska bejakas.

Det finns dock en tendens till att arkitekturfrågorna ibland diskuteras på ett ensidigt och polariserande sätt i grupperingar där inte alltid arkitekter är delaktiga. Det finns därför behov att kanalisera det stora intresset på ett bra sätt. Det finns genom det nationella uppdraget om gestaltad livsmiljö och riksarkitekten en unik möjlighet att genom en tydlig plattform föra ut kunskapen och föra arkitekturdebatten på ett nyanserat sätt i hela landet.

För detta behövs noder/arenor där det kontinuerliga samtalet kan föras. Det är av vikt att hela landet får möjlighet av kunskap och föra samtal kring arkitektur. Arkitekturnoden på Form/Design Center och Sveriges Arkitekters Arkitektur dagar är ett bra exempel på detta. Det är naturligtvis en resursfråga kostnadsmissigt, men det borde vara möjligt att kroka arm med flera aktörer som har ansvar och ibland resurser för att driva arbetet kring gestaltad livsmiljö för att optimera resurser. Exempel på detta är Boverket, Regionen, Trafikverket, Länsstyrelsen, Större kommuner, Sveriges arkitekter, universitet och högskola, Naturvårdsverket, Byggföretagen m.fl.

I detta bör ligga fortsatt arbete på kunskapshöjande insatser och arkitekturdebatt t.ex. genom utställningar, publikationer, tidningsartiklar, sociala media, fortbildning m.m.

Det handlar båda som en mötesplats för de olika arkitektprofessionerna och mellan yrkesverksamma och universitet/högskola, men också mellan övriga byggbranschen, fastighetsägare, politiker, myndigheter, muséer m.fl.

Initialt bör utveckling av piloten i Malmö utredas vidare, men på sikt bör åtminstone arkitekturnoder/arenor utredas även i Göteborg, Umeå och ev. även Karlskrona. Motiven till detta är att de är naturliga huvudorter där flera berörda aktörer är placerade, t.ex. arkitektskolor.

Även i mindre län bör det vara möjligt att kanalisera resurser t.ex. via läns museerna. I Halland finns t.ex. designmuseum i Falkenberg, konstmuseum i Halmstad, teckningsmuseum i Laholm samt även kulturhistoriskt museum i Varberg.

Det kan också innebära att det kan vara lämpligt att se över de lokala arkitektföreningarnas roll. Det är positivt att dessa kan arbeta fritt inom en ram, men det kan också vara bra att tydliggöra uppdraget om att föra ut kunskapen om arkitektur och arkitektens roll samt delta i debatten och att det finns redskap, resurser och plattformar för det.

Mycket kan säkert även utvecklas i digitala former för resurseffektivitet.

Detta skulle stärka möjligheten att påverka arkitekturutvecklingen bättre i Sverige som helhet och även stärka arkitekternas roll och synlighet i debatten.

Förslaget kostar utredningsresurser, men bör kunna finansieras genom samfinansiering med andra aktörer.

Namn på motionärer

Arkitekt SAR/MSA Agneta Hammer, arkitekt SAR/MSA Mattias Bjellvi

Motion 8 – styrelsens svar

Utveckla arkitekturnoder/arenor i Sverige!

Förslag till beslut:

- att bifalla motionens första attsats
- att bifalla motionens andra attsats
- att bifalla motionens tredje attsats

Styrelsen delar motionärens analys och stöder dess förslag.

Noderna är viktiga och förbundet jobbade för att, inom ramen för Gestaltad Livsmiljö, få med dem i utredningen och den nya politiken. Det är viktigt att se kopplingarna till lokalföreningarna och den grund de på många sätt utgör lokalt och regionalt.

Förbundet fortsätter att vara med och utveckla noden på Form/Design Center. För tillfället pågår rekrytering av en ny gemensam tjänst som strategisk utvecklare för arkitektur på Form/Design Center och verksamheter fortsätter med ett tätt strategiskt samarbete mellan våra organisationer och med aktiviteter som arkitekturutställningar (just nu "I egen regi" och en utställning om Sveriges Arkitekters Skåne och Region Skånes arkitekturpris) och Arkitekturdagen. Vi planerar också för nodens medverkan i UIA2023.

Vad gäller andra noder så har det främst varit noden i väst som förbundet arbetat med, tillsammans med lokalföreningen som i sin tur har arbetat med kommunen och regionen och lärosäten. Det arbetet har varit smärtsamt trögriktigt av en rad olika anledningar kring lokala och regionala lösningar, men där det fortfarande finns hopp. Styrelsen har också bakåt och framåt avsatt medel för både noden i syd och i väst, som just i väst främst har gått till arvodering lokalt för att driva frågan.

Sedan ett drygt år har också förbundet aktivt arbetat med Region Västerbotten och Norrbotten samt med enskilda kommuner om en nod i norr. Det arbetet har gått oerhört fort och en nodbildning är i princip på gång och kommer göras i samarbete med bland andra Sveriges Arkitekter. I verksamhetsprogrammet finns noderna med som en del av vår politiska påverkan (mål 7).

Även om inte alla delar av Sverige har regioner eller kommuner som ser betydelsen av regionala noder så finns det fortfarande ett behov. Styrelsen bejakar motionärernas förslag om att se på vilka andra sätt samma behov kan tillfredsställas, framför allt i samarbete med lokalföreningarna. I verksamhetsprogrammet föreslår styrelsen, under mål 10 Demokratiorganisation, att just se över vår organisation och här ligger ett stort fokus på att arbeta med lokalföreningarna.